

SPOLUZODPOVEDNOSŤ V MISII - PRACOVNÝ LIST B 2.2

Rodinná katechéza 314/2024 (bunková katechéza č. 909 na inky.sk)

www.inky.sk

týždeň po 21. 1. 2024

Čo treba urobiť, aby synodálna Cirkev bola misionárskou aj „celou služobnou“ Cirkvou?

BOŽIE SLOVO:

(1 Pt 4, 7-11)

Čítanie z Prvého listu sv. apoštola Petra: *Milovaní, priblížil sa koniec všetkého. Preto buďte rozumni a bďte na modlitbách.* ⁸ *A predovšetkým majte vytrvalú lásku jedni k druhým, lebo láska zakrýva množstvo hriechov.* ⁹ *Buďte vospolne pohostinní bez šomrania.* ¹⁰ *Podľa toho, kto aký dar dostal, slúžte si navzájom ako dobrí správcovia mnohotvárnej Božej milosti.* ¹¹ *Keď niekto hovorí, tak len ako Božie slovo; keď niekto slúži, tak len z moci, ktorú uštedruje Boh, aby bol vo všetkom oslávený Boh skrze Ježiša Krista. Jemu sláva a vláda na veky vekov. Amen.* Počuli sme Božie slovo.

KATECHÉZKA

(porov. www.inky.sk, katechézy / úvahy 340, 407 + 388)

Apoštol Peter – ale často aj Pavol – hovorí v dnešnom úryvku z Písma o Cirkvi, kde každý jeden jej člen má od Boha dar a s ním aj povolenie a záväzok slúžiť ním spoločenstvu práve tak, ako spoločenstvo a jeho členovia slúžia zase jemu a tak sa všetci o všetkých starajú.

Dnešný pracovný list poukazuje na to, ako klerikalizmus tragicky ovplyvnil aj tento aspekt Cirkvi. Jeho vinou sa v Cirkvi, aj v našich farnostiach, rozmohlo presvedčenie, že takáto služba je nielen úlohou, ale dokonca až výsadou len a jedine diakonov, kňazov a biskupov, prípadne rehoľníkov a rehoľníčok. Výnimočne sa môže stať, že im v tom pomáha nejaký laik, napríklad mimoriadny rozdávatel' sv. prijímania alebo katechéta v škole, ale to je len mimoriadne. Vlastne z laikov existujú len služby zvonára, kostolníka, organistu a aj tie sú len také nejaké „pomocné“, ktorými sa pomáha pánu farárovi v jeho službe, ktorou je... v zásade všetko, čo sa vo farnosti deje. Často žiadna akcia, stretko, podujatie, aktivita, pobožnosť sa nemôže zaobiť bez „pána farára“...

Synoda nás pozýva, aby sme aj tu tento blud konečne odvrhli a vrátili sa ku skutočnej tvári Katolíckej Cirkvi, ako nám ju Kristus odovzdal a k akej nás Duch Svätý volá. Poďme teda na to:

Všetky kontinentálne zhromaždenia často veľmi výstižnými pojmami hovoria o službách v Cirkvi. Synodálny proces obnovuje pozitívnu víziu služieb, v ktorej sa posvätná služba chápe v rámci širšieho služobného charakteru Cirkvi, bez vytvárania akýchkoľvek protikladov. Upozorňujú však na naliehavú potrebu rozpoznať vznikajúce charizmy a vhodné formy vykonávania služieb vychádzajúcich z krstu (ustanovených, mimoriadnych a faktických) v rámci Božieho ľudu, ktorý sa podieľa na prorockom, kňazskom a kráľovskom poslaní Krista. Tento pracovný list sa zameriava na tieto služby, zatiaľ čo ostatné sa venujú otázke ich vzťahu k posvätnéj službe a úlohám biskupov v synodálnej Cirkvi. Konkrétne ide o nasledovné témy:

a) jasne sa ukazuje **požiadavka prekonať pohľad, v ktorom je každá aktívna funkcia v Cirkvi vyhradená iba posvätným služobníkom** (biskupom, kňazom, diakonom) a účasť pokrstených sa redukuje len na podriadenú spoluprácu. Vychádza to z chápania celej Cirkvi ako služobnej (ministeriálnej), pričom to nijako neznižuje ocenenie daru sviatosti vysviacky. Jasne sa tu ukazuje prijatie učenia Druhého vatikánskeho koncilu, ktorý uznáva krstnú dôstojnosť ako základ účasti všetkých pokrstených na živote Cirkvi. Krstná dôstojnosť sa ľahko spojí so spoločným kňazstvom, ktoré je koreňom služieb vychádzajúcich z krstu a potvrdzuje sa tu nevyhnutný vzťah medzi spoločným a služobným kňazstvom, ktoré sú „sú na seba navzájom zamerané, keďže jedno i druhé má svojim vlastným spôsobom účasť na jedinom Kristovom kňazstve“ (LG 10);

b) zdôrazňuje sa, že **najpriaznivejším miestom na zefektívnenie účasti všetkých na Kristovom kňazstve je miestna cirkev**, pričom táto účasť dokáže posilniť posvätnú službu v jej osobitosti a zároveň podporiť služby vychádzajúce z krstu v ich rozmanitosti. Treba v nej **rozlíšiť**, ktoré charizmy a služby sú užitočné pre dobro všetkých v konkrétnom spoločenstvom, kultúrnom a cirkevnom kontexte. Je potrebné dať nový impulz pre **osobitnú účasť laikov na evanjelizácii** v rôznych oblastiach spoločenského, kultúrneho, hospodárskeho a politického života, ako aj posilniť prínos zasvätených mužov a žien s ich rozličnými charizmami v živote miestnej cirkvi;

c) skúsenosť spoločného putovania v miestnej cirkvi umožňuje **predstaviť si nové služby**, ktoré by poslúžili synodálnej Cirkvi. Kontinentálne zhromaždenia s odvolaním na text, víziu a jazyk Lumen Gentium 10 – 12 často žiadajú väčšie uznanie služieb vychádzajúcich z krstu a lepšie vyjadriť toto uznanie v rámci **subsidiarity** na rôznych úrovniach Cirkvi. V tomto smere by sa mnohé z otázok ohľadom týchto služieb dali zodpovedať prostredníctvom hlbšej synodálnej práce v miestnych cirkvách, kde na základe princípu diferencovanej účasti na Kristových troch úradoch (tria munera) možno ľahšie zachovať komplementaritu medzi spoločným kňazstvom a služobným kňazstvom, pričom sa na základe rozlišovania identifikujú tie služby vychádzajúce z krstu, ktoré spoločenstvo potrebuje.

d) **Cirkev, ktorá je „celá služobná“, nie je nevyhnutne Cirkvou, kde sú všetky služby ustanovené.** Legitímne existuje mnoho služieb, ktoré vyplývajú z krstného povolania, vrátane sponzánskych služieb a ďalších uznaných služieb, ktoré nie sú ustanovené, a iných, ktoré vďaka tomu, že sú ustanovené, dostávajú špecifickú formáciu, poslanie a stabilitu. Rásť ako synodálna Cirkev zahŕňa záväzok spoločne rozlišovať, ktoré služby majú byť vo svetle znamení čias vytvorené alebo podporované ako odpoveď v službe svetu.

OTÁZKA NA ROZLIŠOVANIE (riešenie, hľadanie odpovede, „Božieho konsenzu“ – pozn.red.):

Ako môžeme v Cirkvi smerovať ku skutočnej a účinnej spoluzodpovednosti v misijnom poslaní, aby sa plnšie uskutočňovali povolania, charizmy a služby všetkých pokrstených? Ako môžeme zabezpečiť, aby bola synodálnejšia Cirkev zároveň „celou služobnou“ Cirkvou?

UVAŽUJEME:

Poslaním a pracovnou náplňou Cirkvi je misia, premeniť na učeníkov všetkých ľudí a všetky národy a tak mať účasť na Kristovi a Jeho diele. Ako učeníci sa v Cirkvi učíme stále lepšie túto misiu žiť. A Cirkev „celá služobná“ znamená, že každý jeden z nás sme našli v Cirkvi (a teda aj vo farnosti) svoje konkrétne miesto a konkrétnu službu, ktorú nám spätne spoločenstvo potvrdilo, ktorou prispievame k tomuto dielu a podieľame sa na ňom.

SKÚMAME / ROZLIŠUJEME:

Prečítajte si a pouvažujte nad textom pracovného listu v rámci aj nad otázkou na rozlišovanie. Pomôcť si môžete týmito podotázkami z toho istého pracovného listu:

1. *Ako sláviť krst, birmovanie a Eucharistiu, aby boli príležitosťou na svedectvo, podporovali účasť a spoluzodpovednosť všetkých na živote a poslaní Cirkvi ako aktívnych subjektov? Aké formálne postupy treba zaviesť, aby sa v Cirkvi rozvíjalo chápanie služby, ktoré sa neredukuje len na posvätnú službu?* Pretože krst je súčasne zverenie účasti na poslaní (a teda aj práci a zodpovednosti) na Kristovej práci a poslaní (dosl. úrade) proroka, učiteľa a kňaza. Ako to urobiť, aby si toho boli pokrstení vedomí? Resp. rodičia a krstní rodičia k tomu vychovávali a na to pripravovali svoje deti – na službu farnosti a vo farnosti, ktorá nie je vyhradená iba farárovi, ale je zodpovednosťou každého farníka?

2. *Ako v miestnej cirkvi rozpoznať, ktoré služby vychádzajúce z krstu, či už ustanovené alebo nie, sú potrebné pre misiu? Aké služby by boli potrebné, vhodné, užitočné na to, aby naša farnosť bola evanjelizačne činná a účinne šírila Evanjelium vo svete a získavala Kristovi učeníkov?*

3. *Čo sa môžeme naučiť od iných cirkví a cirkevných spoločenstiev v súvislosti s duchovnou službou a služobným charakterom? Ako to majú poriešené u evanjelikov? Pravoslávnych? Jehovistov? Baptistov? Niekde inde?*

4. *Spoluzodpovednosť sa prejavuje a realizuje predovšetkým v účasti všetkých na misii: ako možno posilniť špecifický prínos rôznych chariziem a povolanií..., aby čo najlepšie slúžili harmónii spoločenstva a cirkevného života, najmä v miestnych cirkvách? Elektrikár, lekár, stolár, riaditeľ, upratovač,... člen KJK, Ružencového spoločenstva,... Ako môže každý využiť aj toto v diele evanjelizácie – a ako im to umožníme a pozveme ich k tomu?*

5. *Ako vytvoriť priestor a čas pre skutočnú účasť na spoluzodpovednej misii veriacich, ktorí sú z rôznych dôvodov na okraji života spoločenstva, ale môžu ponúknuť nenahraditeľný prínos (starší a chori ľudia, ľudia s postihnutosťou, chudobní, ...)?*